

Розвиток конкурентоздатності викладача коледжу (технікуму)

Проблема формування конкурентоздатності викладача коледжу (технікуму) є багатоаспектною і актуальною, тому що пов'язана з виявленням внутрішніх можливостей людини, її самореалізацією в житті.

Вирішенням проблеми конкурентоспроможності особистості займаються науковці в різних галузях науки. Найплідніше проблема конкурентоспроможності персоналу (дефініції, роль в управлінській діяльності, соціально-психологічна структура, методичні основи оцінювання конкурентоспроможності, підходи до підготовки конкурентоздатного фахівця та ін.) розробляються в теорії менеджменту зарубіжними науковцями (Н. Ansoff, А. Weissmann, М. Woodcock, Т. Santalainen).

Окремі аспекти конкурентоспроможності в системі освіти знайшли віддзеркалення у працях В. Загвязинського, Н. Кузьміної, М. Нікандрова, В. Монахова, П. Решетникова, А. Репрінцева, В. Сластьоніна.

У центрі уваги сучасних науковців знаходяться питання: управління конкурентоспроможністю освіти (Н. Верхоглядова), управління процесом формування викладача як конкурентоспроможного фахівця (Ю. Завалевський), інформаційної забезпеченості управління конкурентоздатністю фахівців (С. Светунькова) та ін.

Водночас наголосимо, що поняття «професіоналізм» і «конкурентоспроможність» різні, останнє включає ряд надпрофесійних характеристик особистості.

Конкурентоздатна особистість – це не одна якість, а інтегральна характеристика, що включає в себе наступні властивості і особливості особистості:

- ✓ високий рівень працездатності;
- ✓ прагнення до якісного кінцевого результату;

- ✓ стресостійкість, здатність долати труднощі;
- ✓ творче ставлення до справи, праці;
- ✓ прагнення до професійного самовдосконалення;
- ✓ здатність до прийняття відповідальних, часом ризикованих рішень;
- ✓ комунікабельність, здатність до кооперації, співпраці, співтворчості;
- ✓ здатність до швидкого освоєння нової справи;
- ✓ здатність до самоосвіти, самореалізації, саморозвитку

Конкурентоспроможність особистості виявляється у процесі міжособистісної взаємодії, суперництва, боротьби за досягнення найвищих вигод, переваг на якому-небудь поприщі. Провідними характеристиками конкурентоспроможної особистості є: чіткість цілей і ціннісних орієнтацій, працьовитість, творче ставлення до справи, здатність до ризику, незалежність, здатність до неперервної самоосвіти та професійна компетентність.

Особистість, що успішно конкурує на ринку праці, відрізняється тим, що постійно прагне керувати собою і своєю діяльністю, постійно підвищує рівень своєї професійної компетентності, займається самовихованням [2].

Конкурентоспроможність – соціально орієнтована система здібностей, властивостей і якостей особистості, що характеризує її потенційні можливості в досягненні успіху (в навчанні, професійній і позапрофесійній життєдіяльності), визначає адекватну індивідуальну поведінку в умовах, що динамічно змінюються, забезпечує внутрішню впевненість у собі, гармонію з собою і навколишнім світом [3, с. 23].

До структури конкурентоспроможності викладача, на думку Ж. Шаймакової, входять такі компоненти: суб'єктний (ступінь усвідомлення викладачем себе суб'єктом своєї професійно-педагогічної діяльності), професійно-діяльнісний (ступінь реалізації змісту освітнього процесу), соціальний (визнання й оцінка соціумом викладача), інноваційний (ступінь сприйнятливості викладача до інновацій) [4, с. 14].

Викладачі коледжів (технікумів) мають бути мобільними, прагнути до безперервного підвищення професійної майстерності та володіти високою

адаптаційною й професійною мобільністю; спроможними до створення й використання високих технологій; мати сформовані міцні моральні засади, розвинену цивілізаційну культуру, відповідальність і толерантність; готовими до нового типу громадських відносин, які знаходяться в постійній динаміці та виявляються в переходах від однієї соціально-професійної ролі до іншої.

Конкурентна система у професійних закладах освіти створює важливу єдність особистісних і громадських інтересів, а конкурентоздатність викладача коледжу (технікуму) – це не спосіб послабити когось, а можливість разом стати сильнішими, професійнішими, кращими, успішнішими.

Список літератури:

1. Гузій Н. В. Педагогічний професіоналізм: історико-методологічні та теоретичні аспекти [Текст] : монографія / Н. В. Гузій. — К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2004. — 243 с.
2. Котикова Д. С. Формирование конкурентоспособности личности студента в образовательном процессе вуза : автореф. дис. ... канд. псих. наук : 19.00.07 / Д. С. Котикова. — Нижний Новгород, 2010. — 20 с.
3. Туктаров Ф. Р. Конкурентоспособность личности в современном трансформирующемся обществе / Ф. Р. Туктаров; отв. ред. Ю. Г. Волков. — Ростов-на-Дону : Наука-Пресс, 2006. — 192 с.
4. Шаймакова Ж. Б. Роль инновационной компетентности в развитии конкурентоспособности преподавателя высшей школы : дис. канд. псих. наук : 19.00.13 / Ж. Б. Шаймакова. — Тамбов, 2009. — 248 с.